

SAMEN WERKEN AAN EEN KRACHTIGE REGIO

Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden

De raden, respectievelijk de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten

- Alblasserdam
- Dordrecht
- 's-Gravendeel
- Hendrik-Ido-Ambacht
- Papendrecht
- Sliedrecht
- Zwijndrecht

Elk voor zover het zijn bevoegdheden betreft,

Overwegende,

- Dat de gemeenten sinds 1999 in de vorm van een zelfstandige bestuurscommissie Drechtsteden van de gemeenschappelijke regeling Zuid-Holland Zuid met elkaar samenwerken;
- Dat op verzoek van het Drechtstedenbestuur de Commissie Dijkstal in januari 2004 het rapport 'Samen stad' betekend wat heeft uitgebracht waarin voorstellen zijn gedaan om te komen tot vergroting van de uitvoeringsgerichtheid en daadkracht;
- Dat dit er onder meer toe heeft geleid dat de gemeenten in het "Eindbod manden maken" van 28 juni 2004, elk een of meer projecten met een regionaal belang of een regionale uitstraling hebben benoemd, waarover is besloten dat deze in een regionaal kader moeten worden uitgevoerd;
- Dat de gemeenten daartoe ook financiële middelen beschikbaar stellen;
- Dat de Commissie Scholten op 10 juni 2004 aan het Drechtstedenbestuur een advies heeft uitgebracht over de lange termijn afspraken die zouden moeten gelden voor de bestuurlijke organisatie van de Drechtsteden;
- Dat de commissie Scholten adviseert de samenwerking tussen de gemeenten te organiseren in een zelfstandige gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid;
- Dat de Commissie Scholten adviseert daarbij zoveel mogelijk te werken overeenkomstig de principes van het duale stelsel;
- Dat de Commissie ambtelijke en uitvoeringsorganisatie op 21 juni 2004 aan het Drechtstedenbestuur een advies heeft uitgebracht over de vormgeving van de ambtelijke en uitvoeringsorganisatie in Drechtstedenverband;
- dat in het "Eindbod Manden Maken" van 28 juni 2004 het voornemen is opgenomen om te komen tot de oprichting van een gemeenschappelijke regeling Drechtsteden;
- Dat het Drechtstedenbestuur het "Eindbod Manden Maken" in zijn vergadering van 23 september 2004 conform heeft vastgesteld, welk besluit door de raden van de deelnemende gemeenten is bekrachtigd, waarmee is besloten tot de oprichting van een gemeenschappelijke regeling;
- Dat de Drechttraad op 1 december 2004 het Drechtstedenmanifest heeft vastgesteld, aangevuld in de vergadering van 19 januari 2005;

Gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Kieswet en de Algemene wet bestuursrecht;

B E S L U I T E N;

De hierna volgende gemeenschappelijke regeling aan te gaan, genaamd,

"Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden".

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Begripsbepalingen

Artikel 1

1. in deze regeling wordt verstaan onder:
  - a. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, nr. 667);
  - b. de regeling: de gemeenschappelijke regeling "Drechtsteden";
  - c. de gemeente(n): een/de aan de regeling deelnemende gemeente(n);
  - d. de Drechtsteden: het openbaar lichaam Drechtsteden;
  - e. Gedeputeerde Staten: het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland;
  - f. het gebied: het grondgebied van de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, 's-Gravendeel, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht;
  - g. de Drechtraad: Het Algemeen Bestuur van de regeling;
  - h. het Drechtstedenbestuur: het Dagelijks Bestuur van de regeling;
  - i. regionaal portefeuillehouder: een lid van het Drechtstedenbestuur dat een bepaald te behartigen onderwerp, project of programma in zijn portefeuille heeft;
  - j. Investeringsfonds: het Investeringsfonds Drechtsteden als bedoeld in artikel 32;
  - k. Gemeentewet: de wet van 14 februari 1992, houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot gemeenten (Stb. 1992,96), zoals deze luidde voor het inwerkingtreden van de Wet dualisering gemeentebestuur (Stb. 2002, 111), met dien verstande dat in artikel 30, tweede en vierde lid wordt verwezen naar de Gemeentewet zoals deze luidt na het inwerkingtreden van de Wet dualisering gemeentebestuur..
2. Waar in de regeling artikelen van de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht of enige andere wet of wettelijke regeling van (overeenkomstige) toepassing worden verklaard, worden in die artikelen in de plaats van de gemeente, de raad, het college, de burgemeester, de secretaris en griffier onderscheidenlijk gelezen de regeling, de Drechtraad, het Drechtstedenbestuur, de voorzitter, de secretaris en griffier van de regeling.

Hoofdstuk 2: Het Openbaar Lichaam

Openbaar Lichaam

Artikel 2

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd: "Drechtsteden";
2. Het openbaar lichaam is rechtspersoon op grond van artikel 8, eerste lid van de wet en is gevestigd in Dordrecht.

Gebied

Artikel 3

1. Deze regeling geldt voor het gebied als bedoeld in artikel 1 onder f.
2. Deze regeling kan voor specifiek opgedragen taken gelden voor een groter gebied als bedoeld in het eerste lid.

Hoofdstuk 3: Doel en belangen

Doel

Artikel 4

1. Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders als genoemd in en voortvloeiend uit deze regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied.
2. Ter verwezenlijking van de in het vorige lid genoemde doelstelling behartigt Drechtsteden, met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen:
  - a. Economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme)
  - b. Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water en groen)
  - c. Sociaal (sociale ontwikkeling, onderwijs en kennisinfrastructuur, sport en cultuur)
  - d. Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid

Hoofdstuk 4: Taken en bevoegdheden

Algemene taken

Artikel 5

1. Drechtsteden vervult ten behoeve van de in artikel 4 genoemde doelstelling de taken:
  - a. welke in deze regeling zijn aangeduid
  - b. welke bij afzonderlijk eensluidend besluit van het (de) bevoegde bestuursorga(a)n(en) van alle gemeenten aan Drechtsteden zijn opgedragen
  - c. Welke, voor zover betrekking hebbend op het grondgebied van één of enkele van de gemeenten, bij afzonderlijk eensluidend besluit van het (de) bevoegde bestuursorga(a)n(en) van deze gemeente(n) zijn opgedragen en door de Drechttraad zijn aanvaard.
  - d. Welke worden uitgevoerd ten behoeve van tenminste twee gemeenten en bij afzonderlijk eensluidend besluit van de bevoegde bestuursorganen van deze gemeenten zijn opgedragen en door de Drechttraad zijn aanvaard.
2. De in het eerste lid genoemde besluiten bevatten tevens de aanduiding van de specifieke bevoegdheden die door de gemeente(n) worden overgedragen aan de Drechtsteden.
3. Naast de in het eerste lid bedoelde taken kan Drechtsteden ook de uitvoering van taken ten behoeve van ook andere dan de in de aanhef genoemde gemeenten, rijk, provincie en andere publiekrechtelijke lichamen op zich nemen, indien die door de Drechttraad worden aanvaard.
4. De uitvoering van de in het derde lid bedoelde taken kan plaatsvinden door middel van een daartoe tussen het betreffende overheids-/publiekrechtelijke lichaam en Drechtsteden te sluiten overeenkomst en door middel van deelname door het betreffende overheids-/publiekrechtelijke lichaam aan de regeling voor die ta(a)k(en), onder door de Drechttraad te stellen voorwaarden.

Specifieke taken

Artikel 6

Drechtsteden vervult de volgende specifieke taak:

1. het beheer van het Investeringsfonds.

Nadere omschrijving van taken en bevoegdheden

Artikel 7

De uitwerking van de in artikel 6 bedoelde taken vindt plaats in een door of namens de Drechttraad vast te stellen regeling.

Hoofdstuk 5: De Drechttraad (Algemeen Bestuur)

Taken en bevoegdheden

Artikel 8

1. De Drechttraad is belast met het algemeen bestuur, waaronder begrepen kaderstelling en toezicht.
2. De Drechttraad oefent voor de aan de Drechtsteden opgedragen taken de bevoegdheden uit die bij of krachtens de Gemeentewet zijn opgedragen aan de gemeenteraad.

Samenstelling

Artikel 9

1. De Drechtraad bestaat uit:
  - a. de voorzitter
  - b. de leden.
2. De Drechtraad wordt als volgt samengesteld:
  - a. uit door de raden van de deelnemende gemeenten uit hun midden aangewezen leden, waarbij het aantal leden dat per gemeente wordt aangewezen gelijk is aan het aantal fracties dat in de gemeenteraad is vertegenwoordigd en
  - b. uit tenminste twee leden van het totaal aan burgemeesters en wethouders van de gemeenten.
3. Onverminderd het gestelde in artikel 20 van de wet is het lidmaatschap van de Drechtraad onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar bij Drechtsteden.
4. De leden van de Drechtraad en hun plaatsvervangers kunnen een vergoeding voor hun werkzaamheden en/of tegemoetkoming in de kosten ontvangen, een en ander overeenkomstig artikel 21 van de wet. In dat geval stelt de Drechtraad de bedragen van de vergoeding en de tegemoetkoming op jaarbasis vast.

Aanwijzing van raadsleden voor de Drechtraad

Artikel 10

1. De zittingsperiode van de leden van de Drechtraad als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder a, is gelijk aan die van de leden van de gemeenteraden.
2. Aftredende leden van de Drechtraad als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder a, blijven - onverminderd het bepaalde in het vijfde en achtste lid van dit artikel - als zodanig fungeren tot aan het moment dat hun opvolger is aangewezen.
3. De raden wijzen in de eerste vergadering van de zittingsperiode van de nieuwe raden opnieuw de leden aan van de Drechtraad. Aftredende leden kunnen opnieuw als lid worden aangewezen.
4. De raden kunnen per lid van de Drechtraad één vaste plaatsvervanger aanwijzen.
5. Het verlies van de hoedanigheid van raadslid doet het lidmaatschap of plaatsvervangend lidmaatschap van de Drechtraad van rechtswege ophouden.
6. Indien tussentijds een zetel van een lid of plaatsvervangend lid van de Drechtraad als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder a beschikbaar komt, wijst de raad van de betrokken gemeente in zijn eerstvolgende vergadering een nieuw lid of plaatsvervangend lid aan.
7. Van elke aanwijzing tot lid of plaatsvervangend lid van de Drechtraad geeft de raad van de gemeente die het aangaat onverwijld kennis aan de Drechtsteden.
8. De leden van de Drechtraad kunnen te allen tijde ontslag nemen. Van dit ontslag stellen zij de voorzitter van de Drechtraad, alsmede de raad die hen heeft aangewezen, schriftelijk op de hoogte. Het ontslag gaat onmiddellijk in en is onherroepelijk.
9. Indien door splitsing of samenvoeging tijdens een periode de verdeling in fracties in een raad wijzigt, wordt door de betreffende raad het aantal leden van de Drechtraad daarmee in overeenstemming gebracht.

Aanwijzing van collegeleden voor de Drechtraad

Artikel 11

1. De leden van de Drechtraad als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder b worden door de raden die het aangaat aangewezen op aanbeveling van de Drechtraad.
2. De Drechtraad doet zijn aanbeveling nadat hij zich heeft uitgesproken over de gewenste samenstelling van het Drechtstedenbestuur, overeenkomstig het bepaalde in artikel 17, tweede en derde lid.
3. Het verlies van de hoedanigheid van collegelid of lid van het Drechtstedenbestuur doet het lidmaatschap van de Drechtraad van rechtswege ophouden.
4. Indien tussentijds een vacature ontstaat onder de leden als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder b, zijn het eerste en tweede lid van dit artikel van toepassing.
5. De zittingsperiode van de leden van de Drechtraad als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder b, is gelijk aan die van de collegeleden van de gemeenten.
6. Aftredende leden van de Drechtraad als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder b, blijven - onverminderd het bepaalde in het derde lid van dit artikel - als zodanig fungeren tot aan het moment dat hun opvolger is aangewezen.

Werkwijze

Artikel 12

1. De Drechtraad houdt vier keer per jaar een reguliere vergadering en voorts zo dikwijls de voorzitter dit nodig acht, of tenminste een/vijfde van het aantal leden van de Drechtraad dit schriftelijk en onder opgave van redenen verzoekt.
2. Datum, tijdstip en plaats van en de agenda voor een vergadering van de Drechtraad worden door de voorzitter bekendgemaakt.
3. De vergaderingen van de Drechtraad zijn openbaar. Indien evenwel, overeenkomstig artikel 22 van de wet, wordt besloten dat met gesloten deuren zal worden vergaderd, is artikel 24 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

Reglement van orde

Artikel 13

De Drechtraad stelt voor zijn vergaderingen een reglement van orde vast. Het reglement wordt aan de gemeenteraden toegezonden.

Beraadslaging en stemming

Artikel 14

1. Elk lid van de Drechtraad heeft stemrecht.
2. In de Drechtraad wordt een stemverhouding gehanteerd, waarbij elke gemeente zoveel stemmen vertegenwoordigt als bij de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen geldig in de gemeente zijn uitgebracht. Het stemgewicht van elke gemeente wordt gedeeld door 100 (honderd), waarna de uitkomst naar beneden wordt afgerond op een rond getal.
3. Alleen de aanwezige leden of hun plaatsvervangers kunnen aan een stemming deelnemen.
4. Bij de behandeling van een onderwerp als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder d, nemen de leden van de Drechtraad, aangewezen door een gemeente die de bevoegdheden ten aanzien van het te behandelen onderwerp niet aan de regeling heeft overgedragen, geen deel aan de beraadslaging, besluitvorming en stemming ten aanzien van het betreffende onderwerp.
5. Het bepaalde in het vorige lid is van overeenkomstige toepassing, indien een gemeente binnen het kader van een aan de regeling gegeven opdracht slechts voor een of meerdere onderdelen deelneemt.
6. Het eerste, tweede en derde lid van artikel 28 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
7. Voor het tot stand komen van een beslissing is vereist dat ten minste 60% van het totaal aantal mogelijk uit te brengen stemmen vóór de beslissing stemt. Bij stemmingen over amendementen is dat een meerderheid van het totaal aantal mogelijk uit te brengen stemmen.

Recht van initiatief, amendement, vragen en interpellatie

Artikel 15

1. Een lid van de Drechtraad kan een voorstel voor een verordening of een ander voorstel ter behandeling in de raad indienen.
2. Een lid van de Drechtraad kan een voorstel tot wijziging van een voor de vergadering van de Drechtraad geagendeerde ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing indienen.
3. Een lid van de Drechtraad kan aan het Drechtstedenbestuur mondeling en schriftelijk vragen stellen.
4. De Drechtraad regelt op welke wijze een voorstel als bedoeld in het eerste en tweede lid, mondelinge en schriftelijke vragen als bedoeld in het tweede lid en een motie als bedoeld in het derde lid worden ingediend en behandeld.

Hoofdstuk 6: Het Drechtstedenbestuur (Dagelijks Bestuur)

Taken en bevoegdheden

Artikel 16

1. Het Drechtstedenbestuur is bevoegd:
  - a. het dagelijks bestuur van de regeling te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de Gemeentewet de Drechtraad of de voorzitter hiermee is belast;
  - b. beslissingen van de Drechtraad voor te bereiden en uit te voeren;

Samenstelling

Artikel 17

1. Het Drechtstedenbestuur bestaat uit:
  - a. de voorzitter en
  - b. ten minste vier en ten hoogste acht leden, aangewezen door de Drechtraad, met dien verstande dat ten minste de helft van de leden aangewezen wordt uit de collegeleden als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder b en dat ten hoogste de helft van de leden aangewezen kan worden uit personen die geen lid zijn van de Drechtraad, gemeenteraden of colleges.
2. De Drechtraad benoemt in zijn eerste vergadering na de aanwijzing van de leden als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder a, een formateur voor het Drechtstedenbestuur. Deze adviseert, na overleg met de colleges, de Drechtraad zo snel mogelijk over de aanwijzing van de leden van het Drechtstedenbestuur, waarover de Drechtraad zich terstond uitspreekt, waarna de Drechtraad de aanbeveling doet als bedoeld in artikel 11, eerste lid.
3. De aanwijzing van de leden van het Drechtstedenbestuur vindt plaats nadat de raden die het aangaat de in artikel 9, tweede lid onder b bedoelde leden van de Drechtraad hebben aangewezen.
4. Met betrekking tot de leden van het Drechtstedenbestuur zijn de artikelen 40, 41, 46 en 47 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.
5. De leden van het Drechtstedenbestuur treden als lid van het bestuur af in de eerste vergadering van de Drechtraad waarin de leden als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder b optreden. Zij zijn direct weer herkiesbaar.
6. Aftredende leden van het Drechtstedenbestuur blijven - onverminderd het bepaalde in het zevende lid van dit artikel - als zodanig fungeren tot aan het moment dat hun opvolger is aangewezen.
7. Degene die tussentijds ophoudt lid van de Drechtraad te zijn, houdt tevens op lid van het Drechtstedenbestuur te zijn.
8. Indien tussentijds een plaats in het Drechtstedenbestuur beschikbaar komt, wijst de Drechtraad zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.
9. Hij die als lid van het Drechtstedenbestuur ontslag neemt blijft zijn functie waarnemen, totdat de opvolger zijn functie heeft aanvaard.
10. Een lid van het Drechtstedenbestuur kan, in geval van langdurige afwezigheid, worden vervangen door een ander lid van het Drechtstedenbestuur of door een door de Drechtraad uit zijn midden aan te wijzen lid, niet zijnde een lid van een gemeenteraad. Deze tijdelijke vervanging kan ook plaats hebben indien een lid van het Drechtstedenbestuur het voorzitterschap waarneemt.

Werkwijze

Artikel 18

1. Het Drechtstedenbestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of tenminste twee leden dit nodig oordelen.
2. De artikelen 56 tot en met 59 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Elk lid van het Drechtstedenbestuur heeft in de vergadering één stem.
4. Het Drechtstedenbestuur verdeelt de portefeuilles binnen zijn bestuur.

Reglement van orde

Artikel 19

Het Drechtstedenbestuur stelt voor zijn vergadering een reglement van orde vast. Het reglement van orde wordt ter kennis van de Drechtraad gebracht.

Hoofdstuk 7: De voorzitter

Benoeming en positie

Artikel 20

1. De voorzitter van de Drechtstraad en het Drechtstedenbestuur wordt aangewezen door de Drechtstraad uit de collegeleden als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder b. Artikel 17, derde, vijfde, zesde en zevende lid zijn van overeenkomstige toepassing. De voorzitter heeft het recht bij de vergaderingen van de Drechtstraad en het Drechtstedenbestuur deel te nemen aan de beraadslagingen.
2. De plaatsvervangend voorzitter van de Drechtstraad wordt door de Drechtstraad uit de leden als bedoeld in artikel 9, tweede lid onder a aangewezen.
De plaatsvervangend voorzitter van het Drechtstedenbestuur wordt door het Drechtstedenbestuur uit zijn midden aangewezen.
3. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter worden zij vervangen door een lid, door en uit de Drechtstraad respectievelijk het Drechtstedenbestuur aan te wijzen.
4. Tot het moment waarop de voorzitter is aangewezen op de wijze als bedoeld in het eerste lid, worden de vergaderingen van de Drechtstraad voorgezeten door de burgemeester van Dordrecht en vindt de waarneming plaats door het langstzittende lid van de raden van de gemeenten.

Hoofdstuk 8: Portefeuillehouder en Bestuursteams

Benoeming

Artikel 21

1. De behartiging van een belang en de uitvoering van taken, waaronder begrepen de uitvoering van in het uitvoeringsprogramma als bedoeld in artikel 32, vierde lid ,opgenomen projecten, vindt plaats onder regie en verantwoordelijkheid van het Drechtstedenbestuur door een regionaal portefeuillehouder die als zodanig uit en door het Drechtstedenbestuur wordt benoemd.
2. De regionaal portefeuillehouder kan desgewenst voor specifieke uitvoeringsprojecten een bestuursteam samenstellen, waarin de betrokken gemeentelijke portefeuillehouders deelnemen. Het bestuursteam ondersteunt en adviseert de regionaal portefeuillehouder.

Hoofdstuk 9: Commissies

Commissies ex artikel 24 van de wet

Artikel 22

1. De Drechtstraad kan commissies van advies instellen.
2. De Drechtstraad regelt de bevoegdheden, werkwijze en samenstelling.
3. Artikel 24 van de wet is van overeenkomstige toepassing.
4. De leden van de commissie als bedoeld in het eerste lid genieten, indien de Drechtstraad dat bepaalt, een op jaarbasis door de Drechtstraad te bepalen tegemoetkoming in de kosten. Het besluit hiertoe wordt aan Gedeputeerde Staten gezonden.
5. Collegeleden van de deelnemende gemeenten zijn geen lid van een vaste commissie van advies van de Drechtstraad.
6. Raadsleden van de deelnemende gemeenten zijn geen lid van een vaste commissie van advies van Drechtstedenbestuur of de voorzitter.

Commissies ex artikel 25 van de wet

Artikel 23

1. De Drechtstraad kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen als genoemd in artikel 4.
2. De Drechtstraad regelt, met inachtneming van het bepaalde in artikel 25 van de wet, de bevoegdheden, werkwijze en samenstelling.
3. De Drechtstraad gaat niet over tot de instelling van de in het eerste lid bedoelde commissies, dan na verkregen verklaring van geen bezwaar van de raden van de deelnemende gemeenten.
4. Raadsleden van de deelnemende gemeenten zijn geen lid van een commissie als bedoeld in dit artikel.

Overige commissies

Artikel 24

1. Andere commissies van advies aan het Drechtstedenbestuur of aan de voorzitter dan die welke worden bedoeld in artikel 22, worden door het Drechtstedenbestuur respectievelijk de voorzitter ingesteld.
2. Het Drechtstedenbestuur respectievelijk de voorzitter regelt de bevoegdheden, werkwijze en samenstelling.
3. Raadsleden van de deelnemende gemeenten zijn geen lid van een commissie als bedoeld in dit artikel.

Hoofdstuk 10: Ondersteuning van de Drechtstraad

De Griffie

Artikel 25

1. De Drechtstedensecretaris staat de Drechtstraad, de voorzitter en de door de Drechtstraad ingestelde commissies bij de uitoefening van hun taak terzijde.
2. De Drechtstraad wordt mede ondersteund door een regiogriffie, die bestaat uit de griffiers van de gemeenteraden van de gemeenten en, eventueel, uit medewerkers.
3. De Drechtstraad wijst op voorstel van de voorzitter van de Drechtstraad een coördinerend griffier aan.
4. De Drechtstraad regelt in overleg met de Drechtstedensecretaris de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de uitoefening van de in het eerste lid bedoelde taak.

Wijze van functioneren

Artikel 26

1. De voorzitter van de Drechtstraad is verantwoordelijk voor het bestuurlijk gezag over het functioneren van de regiogriffie.
2. De stukken die van de Drechtstraad uitgaan, worden door de Drechtstedensecretaris medeondertekend. Het gestelde in artikel 25, vierde lid is van overeenkomstige toepassing.
3. De Drechtstraad stelt in een instructie nadere regels over de regiogriffie.
4. De Drechtstraad kan regels stellen over de organisatie van de regiogriffie.

Hoofdstuk 11: Ondersteuning van het Drechtstedenbestuur

De Drechtstedensecretaris

Artikel 27

De Drechtsteden heeft een ambtelijke organisatie, met aan het hoofd de Drechtstedensecretaris.

De taken van de Drechtstedensecretaris

Artikel 28

1. De Drechtstedensecretaris staat het Drechtstedenbestuur, de voorzitter en de door het Drechtstedenbestuur ingestelde commissies bij de uitoefening van hun taak terzijde.
2. De stukken die van het Drechtstedenbestuur uitgaan, worden door de Drechtstedensecretaris medeondertekend

Formatie, organisatie en rechtspositie

Artikel 29

1. De omvang van de ambtelijke organisatie wordt vastgesteld door het Drechtstedenbestuur, binnen de door de Drechtstraad goedgekeurde begroting.
2. De rechtspositie en bezoldiging van de Drechtstedensecretaris, de ambtenaren en van het personeel, werkzaam op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, worden door of namens de Drechtstraad vastgesteld.

Hoofdstuk 12: De administratie en de controle

Financiële administratie

Artikel 30

1. De Drechtstraad stelt bij verordening regels vast over de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie.
2. Op de in het eerste lid bedoelde verordening is artikel 212 van de Gemeentewet van toepassing.
3. De Drechtstraad stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie.
4. Op de in het derde lid bedoelde verordening is artikel 213 van de Gemeentewet van toepassing.
5. De artikelen 214 en 215 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.

De rekenkamer(funcctie)

Artikel 31

1. De Drechtstraad beraadslaagt en spreekt zich uit over onderzoeken die door de rekenkamers of rekenkamercommissies van de deelnemende gemeenten over de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van facetten van het door hem en door het Drechtstedenbestuur in het kader van de samenwerking gevoerde bestuur, individueel en/of gezamenlijk, zijn verricht.
2. De Drechtstraad beraadslaagt jaarlijks met de voorzitters van de rekenkamer(s)(commissies) over de onderzoeksprogramma's en kan daarbij aan de voorzitters een verzoek voorleggen tot het daarin opnemen van een of meerdere onderwerpen.

Investeringsfonds

Artikel 32

1. Er is een Investeringsfonds Drechtsteden.
2. Het Investeringsfonds vormt een aparte post op de begroting van Drechtsteden en wordt uitsluitend gebruikt om de realisatie van projecten van regionaal belang te stimuleren en te bewerkstelligen.
3. De met gelden in het fonds verkregen rente wordt in dit fonds gestort.
4. De Drechtstraad stelt bij verordening regels vast voor de voeding en het vaststellen van een investeringsprogramma en een uitvoeringsprogramma, waarin de projecten worden benoemd die hij van regionaal belang acht. In de verordening worden tevens opgenomen de voorwaarden waaraan deze projecten moeten voldoen alsmede de wijze van allocatie van financiële middelen uit het Investeringsfonds.
5. In afwijking van het gestelde in artikel 14, zevende lid is voor het tot stand komen van een beslissing over het doen van extra stortingen door de gemeenten in het Investeringsfonds, een unaniem besluit van de raden van de deelnemers vereist.

De begroting

Artikel 33

1. De Drechtstraad stelt jaarlijks vóór 1 juli de begroting vast voor het eerstvolgende begrotingsjaar.
2. Het Drechtstedenbestuur zendt de ontwerp-begroting uiterlijk zes weken voor de voorgenomen datum van vaststelling door de Drechtstraad toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De ontwerp-begroting wordt gelijktijdig toegezonden aan de leden van de Drechtstraad.
3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen het Drechtstedenbestuur van hun gevoelens omtrent de ontwerp-begroting doen blijken. Het Drechtstedenbestuur voegt de ontvangen commentaren, waarin dit gevoelens is vervat, voorzover deze ten minste een week voor de voorgenomen datum van vaststelling door de Drechtstraad zijn ontvangen, bij de ontwerp-begroting, zoals deze aan de Drechtstraad wordt aangeboden.
4. De vastgestelde begroting wordt vóór 15 juli met alle bijbehorende bescheiden aan Gedeputeerde Staten toegezonden. Van de vaststelling doet het Drechtstedenbestuur mededeling aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Inhoud van de begroting

Artikel 34

1. De Drechtstraad stelt een verordening vast over de wijze waarop de door de deelnemende gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen verschuldigde algemene en specifieke bijdrage wordt berekend. Bij het opstellen van de verordening geldt als uitgangspunt dat de financiële gevolgen van op grond van artikel 5, eerste lid onder d overgedragen taken uitsluitend worden gedragen door de gemeenten die de betreffende taken hebben overgedragen.

2. In de ontwerp-begroting wordt aangegeven de naar raming door elke deelnemende gemeente verschuldigde algemene en specifieke bijdrage voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft.
3. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari en vóór 16 juli telkens de helft van de in het eerste lid bedoelde totale bijdrage.
4. Na vaststelling van de begroting zendt het Drechtstedenbestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ervoor zorgen dat het in deze begroting voor de betreffende gemeente als bijdrage in de kosten van de Drechtsteden geraamde bedrag, in de gemeentebegroting wordt opgenomen.
5. De relevante bepalingen uit dit hoofdstuk zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op wijzigingen van de begroting.
6. De artikelen 192 en 208 tot en met 211 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
7. Van het bepaalde in het vorige lid kan worden afgeweken ten aanzien van begrotingswijzigingen die het totaalbedrag van de begroting en de gemeentelijke bijdragen niet aantasten en geen afwijking inhouden van het algemene en financiële beleid.

De rekening

Artikel 35

1. Van de inkomsten en uitgaven van de Drechtsteden over het afgelopen jaar wordt door het Drechtstedenbestuur verantwoording afgelegd aan de Drechtstraad onder overlegging van de rekening met de daarbij behorende bescheiden.
2. Het Drechtstedenbestuur biedt de in het eerste lid bedoelde rekening, met toevoeging van een verslag als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de (gedualiseerde) Gemeentewet alsmede met toevoeging van hetgeen het Drechtstedenbestuur voor zijn verantwoording dienstig acht, ter vaststelling aan de Drechtstraad aan.
3. Het Drechtstedenbestuur zendt de ontwerp-rekening uiterlijk zes weken voor de voorgenomen datum van vaststelling door de Drechtstraad toe aan de Drechtstraad en aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Onderzoek en vaststelling

Artikel 36

1. De Drechtstraad onderzoekt de rekening zonder uitstel en stelt haar vóór 1 juni vast.
2. De rekening wordt vóór 15 juli met alle bijbehorende bescheiden aan Gedeputeerde Staten toegezonden. Van de vaststelling doet het Drechtstedenbestuur mededeling aan de raden van de deelnemende gemeenten.
3. De vaststelling van de rekening strekt het Drechtstedenbestuur tot décharge, behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden, ten aanzien van het daarin verwoorde financieel beheer.

Bijdrage per gemeente

Artikel 37

1. In de rekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het betreffende kalenderjaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
2. Verrekening van het verschil tussen het op grond van artikel 34, derde lid betaalde voorschot en het werkelijk verschuldigde bedrag vindt plaats onmiddellijk na kennisgeving aan de deelnemende gemeenten van de vaststelling van de rekening.

Hoofdstuk 13: Verantwoording

Verantwoording

Artikel 38

De Drechtstraad stelt een verordening vast waarin wordt geregeld op welke wijze leden van het Drechtstedenbestuur verantwoording afleggen aan de Drechtstraad over het door hen gevoerde beleid en over de wijze waarop de leden van de Drechtstraad verantwoording afleggen aan de raden van de gemeenten over het door hen gevoerde beleid.

Hoofdstuk 14: Geschillen

Geschillen

Artikel 39

1. Onverminderd het gestelde in artikel 28 van de wet worden geschillen over de toepassing van de regeling, in de ruimste zin van het woord, daaronder begrepen de wijze waarop lokaal invulling wordt gegeven aan vastgesteld regionaal beleid, onderworpen aan een niet-bindend deskundigenadvies.
2. Voordat wordt overgegaan tot het vragen van het in het eerste lid bedoelde deskundigenadvies, wordt het geschil besproken tussen een afvaardiging van het Drechtstedenbestuur en een afvaardiging van het college van de gemeente waarmee het geschil bestaat.
3. Indien het in het tweede lid bedoelde overleg niet tot een oplossing leidt benoemen het Drechtstedenbestuur en het college van de betreffende gemeente elk een onafhankelijke deskundige. Beide deskundigen benoemen een derde deskundige, die tevens als voorzitter van de adviescommissie optreedt. Het Drechtstedenbestuur treedt mede namens de betreffende gemeente op als opdrachtgever van de commissie. In de opdracht wordt ten minste het probleem geschetst, worden de te beantwoorden vragen geformuleerd en wordt de termijn genoemd waarbinnen de commissie haar advies dient uit te brengen.
4. De in het derde lid bedoelde commissie regelt zelf de wijze waarop zij haar advies tot stand brengt. Het advies wordt tegelijkertijd toegezonden aan het Drechtstedenbestuur en aan het college van de betreffende gemeente.
5. Na ontvangst van het advies treden de in het tweede lid bedoelde personen nogmaals in overleg om te trachten tot een oplossing van het geschil te komen. Indien het overleg niet tot een oplossing leidt, is elk der partijen vrij om het geschil overeenkomstig het gestelde in artikel 28 van de wet, voor te leggen aan Gedeputeerde Staten.
6. De kosten van de adviescommissie worden door het Drechtstedenbestuur en de betreffende gemeente ieder voor de helft gedragen.

Hoofdstuk 15: Archief

Het archief

Artikel 40

Het Drechtstedenbestuur is belast met de zorg en het toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van de Drechtsteden, overeenkomstig een door de Drechttraad met inachtneming van de Archiefwet en andere relevante wet- en regelgeving, vast te stellen verordening.

Hoofdstuk 16: Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Toetreding

Artikel 41

1. Ten behoeve van de uitvoering van specifiek opgedragen taken als bedoeld in artikel 5, derde lid, kunnen ook andere dan de in de aanhef genoemde gemeenten alsmede andere publiekrechtelijke lichamen toetreden tot deze regeling. Het Drechtstedenbestuur zendt in dat geval een verzoek tot toetreding van een andere gemeente of publiekrechtelijk lichaam tot deze regeling aan de raden, de colleges en de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
2. Toetreding tot de regeling kan plaatsvinden bij daartoe strekkende besluiten van de Drechttraad en de bestuursorganen van de deelnemende gemeenten en, voor wat betreft de taken als bedoeld in het eerste lid, van de andere deelnemende publiekrechtelijke lichamen.
3. De Drechttraad regelt de gevolgen van de toetreding en kan aan die toetreding voorwaarden verbinden.
4. De toetreding gaat in op de in het toetredingsbesluit genoemde datum.
5. Terstond na de toetreding worden door de gemeenteraad van de toetredende gemeente of door het algemeen bestuur van het publiekrechtelijk lichaam de leden van de Drechttraad aangewezen. Behoudens eerdere beëindiging van het lidmaatschap treden de benoemde leden af op het tijdstip waarop de dan zitting hebbende leden van de Drechttraad aftreden.

Uittreding

Artikel 42

1. Een deelnemende gemeente en een deelnemend publiekrechtelijk lichaam kan uittreden door toezending aan de Drechttraad van een daartoe strekkend besluit van haar bestuursorganen. De

Drechtraad besluit over de voorwaarden waaronder de uittreding geëffectueerd kan worden en regelt de financiële en overige gevolgen van de uittreding.

2. Tenzij de Drechtstraad een kortere termijn bepaalt, kan de uittreding niet eerder plaatsvinden dan tegen 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op de datum van het in het eerste lid bedoelde uittredingsbesluit.

Wijziging

Artikel 43

1. Wijziging van de regeling kan plaatsvinden bij daartoe strekkende besluiten van de bestuursorganen van alle deelnemende gemeenten en alle deelnemende publiekrechtelijke lichamen.
2. Zowel de Drechtstraad, op voorstel van het Drechtstedenbestuur, als de bestuursorganen van de deelnemers aan deze regeling kunnen voorstellen doen tot wijziging van de regeling.
3. Een besluit tot wijziging dat conform het gestelde in het eerste lid tot stand is gekomen, treedt in werking op de in het wijzigingsbesluit genoemde datum.

Opheffing

Artikel 44

1. De regeling kan worden opgeheven bij daartoe strekkende besluiten van de bestuursorganen van alle deelnemende gemeenten en publiekrechtelijke lichamen.
2. Een besluit als bedoeld in het eerste lid kan niet worden genomen dan nadat de Drechtstraad daarover is gehoord.
3. De opheffing gaat in op de in het opheffingsbesluit genoemde datum.
4. In geval van opheffing van de regeling regelt de Drechtstraad de financiële en andere gevolgen van de opheffing in een liquidatieplan. Hierbij kan van bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
5. Het liquidatieplan wordt door de Drechtstraad, de bestuursorganen van de deelnemende gemeenten en publiekrechtelijke lichamen gehoord, vastgesteld.
6. Het liquidatieplan voorziet in ieder geval ook in de financiële en overige gevolgen die de opheffing voor het personeel heeft. Het plan bevat een personeelsplan als bedoeld in artikel 108 van de wet.
7. Het Drechtstedenbestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie conform het liquidatieplan.
8. Zonodig blijven de bestuursorganen en commissies van de Drechtsteden ook na het tijdstip van opheffen in functie totdat de liquidatie is beëindigd.

Hoofdstuk 17: Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 45

Samenstelling eerste Drechtstedenbestuur

Bij de eerste aanbeveling als bedoeld in artikel 11, eerste lid, draagt de Drechtstraad er zorg voor dat de aanbeveling tenminste van elk der colleges van de Drechtsteden één lid omvat.

Artikel 46

Evaluatie

De Drechtstraad draagt zorg voor een evaluatie van de regeling in 2009. Bij deze evaluatie worden de bestuursorganen van de Drechtsteden en de deelnemers betrokken. De evaluatie wordt aan de deelnemers ter besluitvorming voorgelegd.

Artikel 47

Geldigheidsduur

Deze regeling wordt getroffen voor onbepaalde tijd.

Inwerkingtreding

Artikel 48

De regeling treedt in werking op 8 maart 2006

Citeertitel

Artikel 49

De regeling kan worden aangehaald als "Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden".

SAMEN WERKEN AAN EEN KRACHTIGE REGIO

Memorie van toelichting op de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden

Memorie van toelichting op de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden

1 Inleiding

Bijgevoegd treft u de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden aan. De gemeenschappelijke regeling biedt een juridisch kader waarin organisatie en procedureregels voor de regionale samenwerking in de Drechtsteden worden vastgelegd. Daarmee legt ze een nieuwe werkwijze vast, die bestuurlijke drukte vermindert en die meer op uitvoering is gericht. Ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling zijn keuzes gemaakt. In de memorie worden deze keuzes toegelicht en verantwoord.

Hoofdstuk 2 beschrijft de achtergrond van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden, waarna in hoofdstuk 4 de keuzes in de regeling worden toegelicht en verantwoord. De uitgangspunten die aan de gemaakte keuzes ten grondslag liggen worden beschreven in hoofdstuk 3.

2 Achtergronden

De Commissie Scholten, ingesteld door het Drechtstedenbestuur, heeft de discussie over de bestuurlijke organisatie voorbereid. Zij heeft hier in juni 2004 een advies over uitgebracht. De commissie concludeert dat met het proces Manden maken stappen zijn gezet in de regionale samenwerking. De in het Manden Maken gedefinieerde projecten leveren een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de regionale opgaven, te weten kennisinfrastructuur, economie, wonen en groen, bereikbaarheid en de sociale ontwikkeling. De Commissie Scholten is van mening dat bij een dergelijke investeringsagenda het passend en wenselijk is een zelfstandige gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid te starten.

Een gemeenschappelijke regeling biedt een juridisch kader waarin organisatie en procedureregels voor de regionale samenwerking worden vastgelegd. Een juridische verankering van de samenwerking kan de slagkracht vergroten en de bestuurlijke drukte verminderen. Een simpel voorbeeld is het regionaal investeringsfonds. Omdat een duidelijke juridische entiteit op dit moment voor de Drechtsteden ontbreekt, is een heldere en transparante besluitvorming en verantwoording over de uitgaven uit dit fonds niet mogelijk. Een gemeenschappelijke regeling voor de Drechtsteden zou een goede oplossing zijn voor dit probleem. Een tweede voorbeeld is de versnelling in het besluitvormingsproces. Indien een regionaal bestuursorgaan wordt gestart dat zelfstandig in staat is besluiten te nemen, is bekrachtiging achteraf door gemeenteraden niet meer nodig. Dit versnelt het besluitvormingsproces en vermindert de bestuurlijke drukte. Ten slotte vergroot een gemeenschappelijke regeling de betrokkenheid van raadsleden. Dit gebeurt door deelname van raadsleden in het algemeen bestuur van de regeling.

In het Eindbod Manden Maken is het advies van de commissie Scholten opgevolgd. Het besluit tot vorming van de zelfstandige regeling voor de Drechtsteden is in het Eindbod Manden Maken ten principale genomen. Besloten is dat voor de zomer van 2005 een besluit wordt genomen over de precieze vormgeving, waarna de regeling op 1 januari 2006 een feit moet zijn. In de notitie 'Samenwerken aan een krachtige regio', dat door het Drechtstedenbestuur in april 2005 is vastgesteld, wordt uitgegaan van een iets ruimere besluitvormingsprocedure. Om pragmatische redenen is de datum waarop de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden in werking treedt direct na de gemeenteraadsverkiezingen 2006 gepland.

3   **Uitgangspunten van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden**

Bij het schrijven van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden zijn vier uitgangspunten in acht genomen:

Uitgangspunt 1: We werken dual

In het bestuurlijk experiment is ervoor gekozen om een duale rolneming te hanteren. Aanleiding voor die keuze was de rolverwarring die bestaat bij raadsleden in het Drechtstedenbestuur en de beperkte invloed van raadsleden op de beleidsvorming. In principe konden zij alleen aan het einde van de beleidsvorming hun mening kenbaar maken. Een duale rolneming op regionaal niveau biedt de mogelijkheden om daadkracht, draagvlak en procedurele legitimiteit te organiseren. Bovendien sluit een duale rolneming aan bij de gemeentelijke situatie en wordt een transparante verantwoordingsrelatie tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur mogelijk gemaakt.

De Wet gemeenschappelijke regelingen vormt het juridisch kader voor de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden. Deze wet is naar aanleiding van de Wet dualisering gemeentebestuur (bijna) niet gewijzigd. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is van mening dat op intergemeentelijk niveau geen dualisering van bevoegdheden moet worden nagestreefd. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft hij dat intergemeentelijke samenwerking op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen primair moet worden gekarakteriseerd als een vorm van verlengd lokaal bestuur. De leden van het algemeen en het dagelijks bestuur van een samenwerkingsverband zijn geen leden die zonder last of ruggespraak tot besluitvorming komen. Zij zijn primair vertegenwoordiger van hun gemeenten. De stelling van de minister is dat met een vergaande dualisering de eigen positie van de organen van het samenwerkingsverband en dus de eigen positie van het samenwerkingsverband zelf, te zeer wordt benadrukt. Een dergelijke eigenstandige positie van de regionale organen verdraagt zich (volgens de minister) niet met de gedachte van verlengd lokaal bestuur.

In de bijgevoegde gemeenschappelijke regeling Drechtsteden is toch een duale werkwijze als uitgangspunt gehanteerd. Een duale werkwijze gaat verder dan de samenstelling van het AB en het DB. Het dagelijks bestuur, het Drechtstedenbestuur, krijgt ruimte om te kunnen sturen. Daar staat tegenover dat de volksvertegenwoordiging, de Drechtraad, beschikt over een bestuurlijk instrumentarium om de kaderstellende en controlerende rol waar te kunnen maken. Waar mogelijk is daarom de gedualiseerde Gemeentewet als uitgangspunt genomen. Uiteraard voor zover de Wet gemeenschappelijke regelingen dit niet in de weg staat.

Uitgangspunt 2: De gemeenschappelijke regeling Drechtsteden is beleidsarm, tenzij

Het is gebruikelijk dat aan een gemeenschappelijke regeling lokale bevoegdheden worden overgedragen. Het overdragen van bevoegdheden is geen doel op zich, maar moet een effectieve aanpak van de regionale opgaven ondersteunen. De gemeenschappelijke regeling is een middel om dat doel te bereiken. Gezien de gevoeligheid die bij gemeenten speelt met betrekking tot het overdragen van taken en bevoegdheden is het van belang hiervoor voldoende tijd te nemen. Colleges en gemeenteraden moeten hierin tijd krijgen om een goede afweging te kunnen maken.

Tegelijkertijd is afgesproken dat de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden direct na de gemeenteraadsverkiezingen in 2006 in werking treedt. De besluitvormingsprocedure, waarin Drechtraad, gemeenteraden, Drechtstedenbestuur, colleges en burgemeesters een rol spelen, moet daar voor dus zijn afgerond. Daarmee wordt de tijdsfactor wel van belang. Om een zorgvuldige afweging ten aanzien van de regionale taken en bevoegdheden niet te forceren maar wel zekerheid te bieden voor een tijdige invoering van een gemeenschappelijke regeling, heeft het Drechtstedenbestuur besloten de besluitvorming over de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden en over de regionale taken en bevoegdheden te scheiden.

Uitgangspunt is de bijgevoegde gemeenschappelijke regeling zo veel mogelijk beleidsarm te houden. In het najaar wordt gestart met een brede discussie over taken en bevoegdheden.

Uitgangspunt 3: Een toekomstbestendige regeling

In de regio wordt aan verschillende samenwerkingsprojecten gewerkt. Denk aan de projecten in het kader van de bestuursopdracht 'innovatief samenwerken Drechtsteden', de vorming van een interregionale sociale dienst en de vorming van een regionale shared service organisatie. Bij deze en andere ontwikkelingen komt op enig moment de vraag aan bod in welke rechtsvorm de samenwerking vorm krijgt. Uitgangspunt in deze regeling is dat de Drechtsteden in de eerste plaats het gebied is waar integrale regionale afwegingen worden gemaakt. Nieuwe samenwerkingsvormen zouden daarbij moeten aanhaken. Uitgangspunt voor de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden is daarom dat ze voorzieningen treft waardoor nieuwe regionale samenwerkingsvormen kunnen aanhaken. Daardoor kan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden ook duurzaam zijn.

Uitgangspunt 4: We gaan het wiel niet opnieuw uitvinden

Het wiel hoeft niet opnieuw te worden uitgevonden. De commissie Scholten, het bureau Drechtsteden, het collectief van griffiers, e.a. hebben al veel goed werk gedaan. Op basis van die informatie is het bestuurlijk experiment gestart, is de samenstelling van het Drechtstedenbestuur gewijzigd (geen raadsleden meer), worden portefeuillehouders benoemd en wordt het aantal regionale commissies beperkt. Uitgangspunt is dat beslissingen die in eerdere geledingen zijn genomen in relatie tot de gemeenschappelijke regeling nu zoveel mogelijk in formele regels in de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden worden vastgelegd.

4 Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden: Keuzes en verantwoording

De gemeenschappelijke regeling Drechtsteden kent de volgende hoofdstukken:

1. Algemene bepalingen
2. Het Openbaar Lichaam
3. Doel en belangen
4. Taken en bevoegdheden
5. De Drechtraad
6. Het Drechtstedenbestuur
7. De voorzitter
8. Portefeuillehouder en Bestuursteams
9. Commissies
10. Ondersteuning van de Drechtraad
11. Ondersteuning van het Drechtstedenbestuur
12. De administratie en de controle
13. Verantwoording
14. Geschillen
15. Archief
16. Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing
17. Overgangs- en slotbepalingen

Hieronder wordt nader ingegaan op de verschillende hoofdstukken en artikelen van de regeling. Inzicht wordt gegeven in keuzes die te maken hebben met:

- De taken en bevoegdheden van de Drechtsteden;
- Het duale bestuursmodel;
- De stemverhouding in de Drechtraad en het Drechtstedenbestuur.

4.1 Taken en bevoegdheden van de Drechtsteden

Doelstelling, te behartigen belangen, taken en bevoegdheden: artikel 4,5,6 en 7

De regionale samenwerking is geen doel op zich, maar is nodig voor een effectieve aanpak van lokale en regionale opgaven. Artikel 4, lid 1 regelt de doelstelling van de samenwerking. De Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders van de regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied.

Ter verwezenlijking van deze doelstelling wordt door de Drechtsteden een aantal regionale belangen behartigd (artikel 4, lid 2). Elke indeling die wordt gekozen is arbitrair en eenvoudig inwisselbaar voor een andere. In de regeling is gekozen voor een indeling langs de volgende terreinen: Sociaal, Economisch, Fysiek en Bestuurlijke ontwikkeling en Grotestedenbeleid. Dit is een logisch vervolg op het GSB-experiment Drechtsteden (2002-2004), is qua indeling duurzaam (niet 'trend' gevoelig) en sluit bovendien aan op de naamgeving van de commissies van advies en bijstand van het Drechtstedenbestuur, waartoe op 3 maart jl. is besloten.

De te behartigen belangen worden verbijzonderd in concrete taken en (over te dragen) bevoegdheden. Dat gebeurt in de artikelen 5, 6 en 7. In artikel 6 is het beheer opgenomen van het investeringsfonds (zie hierover verder in deze paragraaf). Deze keuze is een gevolg van het uitgangspunt de gemeenschappelijke regeling zo veel mogelijk beleidsarm te houden. Een concrete invulling van de (specifieke) taken en bevoegdheden wordt op een later moment ingepast. Dit gebeurt door de regeling te wijzigen.

Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing: artikel 41 t/m 44

In hoofdstuk 16 zijn artikelen opgenomen met betrekking tot toetreding, uittreding, wijziging en opheffing. Wat opvalt in deze artikelen is dat de noodzakelijke meerderheden verschillen. Voor toetreding van een nieuw lid is een gekwalificeerde meerderheid van de Drechttraad voldoende (artikel 40, lid 2). Voor uittreding is geen besluit van de Drechttraad nodig. Het initiatief ligt bij het uittredende lid. Artikel 41, lid 1 regelt dat een deelnemende gemeente kan uittreden door toezending aan de Drechttraad van een daartoe strekkend besluit van haar bestuursorganen. De Drechttraad besluit in dat geval over de *voorwaarden* waaronder de uittreding geëffectueerd kan worden en regelt de financiële en overige gevolgen van de uittreding. Voor zowel wijziging als opheffing van de regeling geldt dat de bestuursorganen van alle deelnemende gemeenten hiertoe moeten besluiten (respectievelijk artikel 42, lid 1 en 43, lid 1).

Wijziging van de regeling kan zich voordoen naar aanleiding van de discussie over taken en bevoegdheden. Afgesproken is dat de concrete invulling daarvan later plaats zal vinden. Hiervoor zal de regeling dus worden gewijzigd. Overeenkomstig artikel 42, lid 1 is instemming vereist van *alle* deelnemers van de bij de regeling betrokken bestuursorganen. Daarmee wordt recht gedaan aan de autonomie van de deelnemende gemeenten. Omdat de gemeenschappelijke regeling wordt vastgesteld door gemeenteraden, colleges en burgemeesters is instemming vereist van alle drie de bestuursorganen.

Toekomstbestendigheid: artikel 5

In de regio wordt aan verschillende samenwerkingsprojecten gewerkt. Hierbij doet op enig moment de vraag op of en hoe die samenwerking formeel kan worden 'aangehaakt' bij de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden. Denk aan de projecten in het kader van de bestuursopdracht 'innovatief samenwerken Drechtsteden', de vorming van een interregionale sociale dienst en de vorming van een regionale shared service organisatie. Het aantal deelnemende gemeenten aan deze samenwerkingsprojecten verschilt. Soms betreft het samenwerking tussen enkele in de regeling deelnemende gemeenten. Actuele voorbeelden zijn de vorming van een interregionale sociale dienst en het regionaal bureau leerplicht. Soms betreft het samenwerking waarbij het aantal deelnemers de Drechtsteden gemeenten overstijgt. Een actueel voorbeeld hiervan is de vorming van een Shared Service Organisatie. Om te voorkomen dat hiervoor steeds nieuwe regelingen worden opgetuigd is in de regeling Drechtsteden in artikel 5 een aantal voorzieningen getroffen.

Artikel 5, lid 1c en 1d treft een voorziening voor samenwerking tussen ten minste twee Drechtsteden gemeenten. Toch zit er een belangrijk verschil tussen artikel 5, lid 1c en artikel 5, lid 1d. Een voorbeeld van artikel 5, lid 1c zou de ontwikkeling van het Noordoeverproject zijn. Dit project is gelegen op het

grondgebied van enkele van de Drechtsteden gemeenten, maar heeft een regionale betekenis. Eventuele financiële risico's komen voor rekening van alle Drechtsteden gemeenten. Een voorbeeld van artikel 5, lid d is de ontwikkeling van een interregionale sociale dienst. De betekenis van deze samenwerking reikt niet verder dan de hieraan deelnemende gemeenten. Het zou niet fair zijn dat eventuele financiële risico's door alle Drechtsteden gemeenten worden gedragen. Daarom is in artikel 34, lid 1 het uitgangspunt opgenomen dat de financiële gevolgen van de op grond van artikel 5, lid 1d overgedragen taken uitsluitend worden gedragen door de gemeenten die de betreffende taken hebben overgedragen.

De interregionale sociale dienst en het bureau leerplicht zijn beiden voorbeelden van samenwerking waarbij ook publiekrechtelijke bevoegdheden zijn/worden overgedragen. Een publiekrechtelijke bevoegdheid kan alleen aan een bestuursorgaan worden toegekend. Bijvoorbeeld de Drechttraad. Omdat de samenwerking wordt aangegaan door enkele gemeenten zou dit een vreemde gang van zaken zijn. Artikel 23, lid 1 treft de mogelijkheid tot de vorming van bestuurscommissies die door de Drechttraad worden ingesteld. Aan een bestuurscommissie kunnen bevoegdheden worden toegekend en kunnen regels over de werkwijze en samenstelling worden gesteld (artikel 23, lid 2).

Artikel 5, lid 3 en 4 treft een voorziening voor regionale samenwerking waarbij naast de Drechtsteden gemeenten andere publiekrechtelijke lichamen deelnemen. Dit speelt bijvoorbeeld bij de vorming van de regionale Shared Service Organisatie, waarbij het aan de orde is dat de regionale Shared Service Organisatie ook faciliteiten biedt aan het openbaar lichaam Zuid Holland Zuid. De samenwerking overstijgt dan het gebied waartoe de regeling Drechtsteden strekt. Artikel 3, lid 2 regelt dit voor specifiek opgedragen taken. Artikel 5, lid 3 regelt daarna dat de Drechtsteden taken kan vervullen ten behoeve van ook andere publiekrechtelijke lichamen indien die door de Drechttraad worden aanvaard.

Investeringsfonds: artikel 32

In artikel 6, lid 1 is het beheer van het Investeringsfonds opgenomen. Het Investeringsfonds is een belangrijk instrument van de regionale samenwerking en daarom opgenomen als zelfstandig artikel in de regeling. Om de Drechttraad in staat te stellen de uitgaven uit het fonds te controleren is in artikel 32, lid 2 opgenomen dat het Investeringsfonds een aparte post op de begroting vormt en uitsluitend kan worden gebruikt om projecten van regionaal belang te stimuleren en te bewerkstelligen.

Ten slotte is artikel 32 lid 5 van belang. Het investeringsfonds is opgezet als een tijdelijk fonds. Gemeenten hebben gezamenlijk in unanimitéit besloten lokale middelen in dit fonds te storten ten behoeve van de uitvoering van een aantal investeringsprojecten van regionale betekenis (zie Manden Maken Drechtsteden). Op basis van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden is het mogelijk dat een meerderheid van de Drechttraad besluit na 2007 opnieuw in het investeringsfonds te storten. Gezien de juridische doorwerking naar de deelnemende gemeenten van genomen besluiten van de Drechttraad zou dit *alle* gemeente binden. Dit is niet wenselijk. Daarom is in artikel 32, lid 5 geregeld dat in afwijking van de stemkwalificatie die in artikel 14, lid 7 is geregeld (zie ook paragraaf 4.3) het voor het tot stand brengen van een beslissing over het doen van extra stortingen door de gemeenten in het Investeringsfonds een unaniem besluit van de raden van de deelnemers is vereist.

Geschillen: artikel 39

Een belangrijke hoofdlijn in de kritiek op de regionale samenwerking in het rapport van de commissie Dijkstal is dat de samenwerking de neiging heeft zich bezig te houden met het maken van plannen. De vertaling naar samenhangende programma's en de daadwerkelijke vertaling naar uitvoering blijft steken op te weinig commitment. De samenwerking is daardoor vrijblijvend. Manden Maken beoogt door een vernieuwende werkwijze en meer op uitvoering gerichte organisatie de slagkracht van de regionale samenwerking te vergroten en de vrijblijvendheid te verminderen. Een goede geschillenregeling past in deze doelstelling. Indien er verschil van inzicht ontstaat tussen besturen van één of meer gemeenten of tussen besturen van één of meer gemeenten en het bestuur van het openbaar lichaam dient dit geschil te worden beslecht, zodat de uitvoering kan worden vervolgd. In de Wet gemeenschappelijke regeling is in artikel 28 een geschillenregeling opgenomen. Hierin staat dat over geschillen door Gedeputeerde Staten wordt beslist. GS kunnen bij de beslissing van het geschil het desbetreffende bestuur opdragen een besluit te nemen. Indien het betreffende bestuur geen besluit neemt, geschiedt dit door GS (28, lid 2 Wgr). Artikel 28 Wgr is van toepassing voor de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden, maar een gang naar de Provincie zal tijdsintensief zijn en dus de uitvoering langdurig vertragen. Daarom treft artikel 39 een

voorziening. Dit artikel biedt de mogelijkheid een verschil van inzicht over de lokale invulling van vastgesteld regionaal beleid te onderwerpen aan een niet-bindend deskundigenadvies. Voordat daartoe wordt overgegaan wordt het geschil besproken tussen een afvaardiging van het Drechtstedenbestuur en een afvaardiging van het college (of de colleges) waarmee het geschil bestaat. De nadere procedure staat beschreven in de leden 3 tot en met 5. Indien het geschil niet wordt opgelost is elk van de partijen vrij om het geschil, overeenkomstig artikel 28 Wgr, voor te leggen aan GS. De kosten die aan het deskundigenadvies zijn verbonden worden in gelijke mate over de betrokken partijen verdeeld.

4.2 Het duale bestuursmodel

Inleiding

In de rapportage van de commissie Scholten zijn de problematiek in en ambities van de Drechtsteden beschreven. Hoewel de samenwerking in de Drechtsteden voorspoedig verloopt, staat een aantal belemmeringen de samenwerking in de weg. De belemmeringen zijn te herleiden naar onvrede en onduidelijkheid over de positie van de raden, onduidelijkheid over de formele en materiële beslissingsmacht (waar worden beslissingen nu feitelijk genomen), een te sterke focus op het maken van plannen en het te veel aan bestuurlijk overleg (bestuurlijke drukte).

Een nieuwe inrichting van het proces van betrokkenheid dat bijdraagt aan meer draagvlak, daadkracht en procedurele legitimiteit, is noodzakelijk. Het principe van draagvlak geeft vorm aan de behoefte van betrokkenheid van de verschillende partijen in de Drechtsteden. Het principe van daadkracht is gericht op meer focus op de uitvoering en op vermindering van de bestuurlijke drukte. Ten slotte is het derde leidende principe gelegen in het zorgvuldig organiseren van procedures voor besluitvorming.

Na de dualisering van het gemeentebestuur is de positie van zowel collegeleden als raadsleden in de regio onoverzichtelijker geworden. De regio is monistisch van aard terwijl op gemeentelijk niveau de kaderstellende en controlerende taken zijn gescheiden van de uitvoering en de verantwoording. De onduidelijkheid die bestaat met betrekking tot de positie van raden is voor een deel te herleiden tot de verwarrende relaties die ten gevolge van de dubbele structuur bestaan. De roep om meer transparantie en democratische legitimiteit in de Drechtsteden groeit. In het Eindbod Manden Maken is daarom een duale rolname ook op regionaal niveau als uitgangspunt genomen. Dit sluit aan op het lokale bestuursmodel en biedt de mogelijkheden om daadkracht, draagvlak en procedurele legitimiteit te organiseren. De Drechttraad bestaat uit raadsleden, stelt vooraf kaders en controleert achteraf het Drechtstedenbestuur. Het Drechtstedenbestuur bestaat uit bestuurders, bestuurt en legt daarover verantwoording af.

Het uitgangspunt van een duale rolname op regionaal niveau is in de bijgevoegde gemeenschappelijke regeling Drechtsteden opgenomen. De duale rolname komt terug bij de taken en bevoegdheden van Drechttraad en Drechtstedenbestuur, individuele en collectieve rechten van de Drechttraad(sleden), de samenstelling van beide organen, de werkwijze, de commissies en de ondersteuning. Zoals in hoofdstuk 3 al is gezegd, stelt de Wet gemeenschappelijke regelingen beperkingen. Daarom geldt het uitgangspunt van een duale rolname alleen voor zover dit niet expliciet in strijd is met de wet.

Taken en bevoegdheid: artikel 8

Drechttraad

De Drechttraad is belast met het algemeen bestuur, waaronder begrepen kaderstelling en toezicht. Deze algemene beschrijving van taken en bevoegdheden van de Drechttraad staat in artikel 8, lid 1. Daarnaast krijgt de Drechttraad nadrukkelijk de verordende en budgettaire bevoegdheden. Kaderstellende bevoegdheden worden expliciet geregeld in bijvoorbeeld artikel 30 en 33, waarin respectievelijk staat dat de Drechttraad bij verordening regels vaststelt over de organisatie van de financiële administratie en het vermogensbeheer en dat de Drechttraad de begroting vaststelt. Verder geeft artikel 32, lid 4 de Drechttraad een verordenende bevoegdheid voor het vaststellen van een investeringsprogramma en een uitvoeringsprogramma waarin projecten worden benoemd die hij van regionaal belang acht. Doordat het investeringsfonds zichtbaar moet zijn op de begroting (artikel 32, lid 2) is de Drechttraad verzekerd van

een goede controle op de voortgang van de uitvoering van regionaal van belang geachte projecten (periodiek via de begrotingscyclus).

Een belangrijk doel van de dualisering van het gemeentebestuur is de versterking geweest van de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taken van de raad. Deze versterking heeft vooral vorm gekregen in een aantal nieuwe wettelijke bevoegdheden van de raad en zijn leden. Het gaat daarbij om versterking van individuele rechten van raadsleden en om collectieve rechten van de gemeenteraad. Bij individuele rechten van de raadsleden kan worden gedacht aan het recht van amendement/motie, het mondeling en schriftelijk vragenrecht, het recht van initiatief en het recht van interpellatie. Onder collectieve rechten voor de gemeenteraad wordt verstaan het recht van onderzoek, periodiek onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid en de invoering van een rekenkamer functie.

In de regeling zijn de individuele rechten van de Drechtraadsleden opgenomen. Artikel 15 regelt het recht van initiatief, het recht van amendement en het vragen- en interpellatierecht. Er is echter geen onderzoeksrecht opgenomen en de 'overeenkomstige toepassing' van artikel 213a Gemeentewet (= periodiek doelmatigheidsonderzoek) is uitgezonderd. Een belangrijke overweging hiervoor zijn de extra kosten die hiermee verbonden zijn.

Er is wel een regeling opgenomen in relatie tot de rekenkamerfunctie. Dit gebeurt in artikel 31. Artikel 31 lid 1 regelt een agenderende taak ten aanzien van lokaal rekenkameronderzoek door een van de deelnemende gemeenten. Het gaat om onderzoek waarin facetten voorkomen van het door het Drechtstedenbestuur gevoerde bestuur. In dat geval bespreekt de Drechtraad het onderzoek. Daarnaast regelt artikel 31, lid 2 dat de Drechtraad jaarlijks met de voorzitters van de lokale rekenkamers overlegt. Daarbij kan de Drechtraad hen een verzoek voorleggen tot het verrichten van een bepaald onderzoek.

Drechtstedenbestuur

Het Drechtstedenbestuur heeft zowel de verantwoordelijkheid voor de beleidsuitvoering na kaderstelling door de Drechtraad (en legt hierover verantwoording af) als voor de voorbereiding van die kaderstelling. Artikel 16, lid 1 regelt dat het Drechtstedenbestuur belast is met het dagelijks bestuur van de regeling en met de voorbereiding en uitvoering van beslissingen van de Drechtraad. In de Gemeentewet is geregeld dat een aantal taken/bevoegdheden direct aan het college van burgemeester en wethouders zijn toegeschreven. Het gaat dan o.a. om:

- Regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de regeling.
- Te besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen.
- Te besluiten rechtsgedingen, bezwarenprocedures of administratieve procedures namens de regeling voor te bereiden of te voeren.

In het verlengde van het uitgangspunt om zoveel mogelijk dual te werken ligt het in de rede om de betreffende artikelen uit de Gemeentewet ook op te nemen in de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden. Dit is echter niet mogelijk omdat de Wet gemeenschappelijke regelingen, het kader van deze regeling, uitgaat van de oude Gemeentewet, waarin alle bevoegdheden aan de gemeenteraad werden toegeschreven (tenzij in specifieke wetgeving anders was geregeld). In een afzonderlijk delegatiebesluit kan de Drechtraad besluiten de betreffende bevoegdheden te delegeren aan het Drechtstedenbestuur, zodat materieel hetzelfde effect optreedt. Een daartoe strekkend delegatievoorstel wordt aan de Drechtraad na zijn installatie voorgelegd.

Werkwijze, samenstelling en benoeming Drechtraad, Drechtstedenbestuur en voorzitter: artikel 9,12,17,18 en 20

Een duale rolname komt in de eerste plaats tot uitdrukking in de samenstelling van Drechtraad en Drechtstedenbestuur. De Drechtraad is het politieke forum en bestaat uit volksvertegenwoordigers uit de deelnemende gemeenten. De leden behartigen het belang van de kiezers die hen hebben gekozen en dus het lokale belang. Het Drechtstedenbestuur is het bestuurlijk forum en bestaat uit bestuurders. Zij zijn door de Drechtraad benoemd om het regionaal belang te dienen. Het onderscheid in samenstelling is van belang om een transparante verantwoordingsrelatie tussen bestuur en volksvertegenwoordiging mogelijk te maken.

De Wet gemeenschappelijke regelingen stelt kaders ten aanzien van de samenstelling van het algemeen bestuur. De Wet gemeenschappelijke regelingen regelt dat het algemeen bestuur van een openbaar

lichaam (Drechtraad) bestaat uit leden per deelnemende gemeenten. Met andere woorden, de *gemeenten* laten zich in de Drechtraad vertegenwoordigen. In de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden kunnen nadere regels worden opgenomen m.b.t. de omvang van de gemeentelijke vertegenwoordiging. De vertegenwoordiging van de ene gemeente kan/mag dus groter/kleiner zijn dan die van de andere.

Ten behoeve van het experiment Drechtsteden zijn twee varianten m.b.t. de samenstelling aan de orde geweest. In de eerste variant, de fractievariant, wordt elke gemeentelijke fractie in de Drechtraad vertegenwoordigd. In de tweede variant, de vertegenwoordigingsvariant, worden uit elke gemeente vier leden in de Drechtraad benoemd. De leden van de Drechtraad hebben een voorkeur uitgesproken voor de fractievariant. Enerzijds levert deze variant een grotere betrokkenheid op van raadsleden bij de regionale samenwerking. Immers, elke fractie is vertegenwoordigd. Dit vergroot het draagvlak voor regionale beslissingen aanzienlijk. Anderzijds levert deze variant vanuit de bestuurlijke vernieuwing redenerend een noviteit op. Coalitievorming kan hierdoor ook plaatsvinden langs partij-ideologische lijnen (en niet alleen langs territoriale (gemeentelijke) lijnen. Met betrekking tot bepaalde onderwerpen kunnen 'politiek gelijkgezinden in de regio' elkaar opzoeken en coalities vormen.

Echter, het is niet mogelijk om de fractievariant expliciet in de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden vast te leggen. Dit zou de vrijheid van de gemeenten om zelf over de eigen vertegenwoordiging in de Drechtraad te beslissen te zeer inperken. Artikel 9 van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden regelt de samenstelling van de Drechtraad. In het tweede lid onder a wordt bepaald dat de Drechtraad wordt samengesteld uit door de raden van de deelnemende gemeenten uit hun midden aangewezen leden, *waarbij het aantal leden dat per gemeente wordt aangewezen gelijk is aan het aantal fracties dat in de gemeenteraad is vertegenwoordigd*. Op deze wijze wordt de Wet gemeenschappelijke regelingen gevolgd. Immers de gemeenten worden vertegenwoordigd door zo veel leden als dat er fracties zijn. Het is aan de gemeenteraden zelf om te bepalen welke raadsleden de gemeente in de Drechtraad kan/mag vertegenwoordigen. Zij kunnen er voor kiezen om uit elke in de gemeenteraad vertegenwoordigde fractie één vertegenwoordiger te kiezen maar ook een andere keuze is mogelijk.

Ten behoeve van de samenstelling van het Drechtstedenbestuur is in de regeling aangesloten bij het advies van de commissie Scholten. De commissie is van mening dat bij de samenstelling van het regiobestuur niet te veel van tevoren geregeld zou moeten worden. Daarom stelt de commissie het volgende voor:

- Het regiobestuur wordt samengesteld op voordracht van een door de Drechtraad gekozen formateur die -na overleg met de colleges- bevoegd is een voorstel tot benoeming te doen aan de Drechtraad. Deze formateur kan de latere voorzitter van het regiobestuur en de Drechtraad zijn, ook een formateur van buiten is mogelijk.
- Het regiobestuur zou moeten worden samengesteld voor de zittingstermijn van een raadsperiode. De commissie denkt aan een regiobestuur van minimaal 5 en maximaal 9 leden inclusief de voorzitter. Vanuit elke gemeente kan iemand in het regiobestuur worden opgenomen, maar de formatie kan leiden tot een andere uitkomst waarin niet elke gemeente is vertegenwoordigd.
- De Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 14, lid 2 Wgr) maakt het mogelijk dat een minderheid van de regiobestuursleden van buiten worden benoemd.
- Het voorzitterschap van een regionaal samenwerkingsverband waarin een duidelijke centrumstad participeert, ligt vaak bij die stad. Ook in de Drechtsteden lijkt dit voor de hand te liggen maar het is geen automatisme, dat is in het verleden al eerder bewezen.
- Op de bijeenkomst van 2 april 2004 is door verschillende raadsleden aangegeven dat burgemeesters geen lid zouden moeten zijn van het regiobestuur. De commissie is van oordeel dat de selectie op competenties ten behoeve van daadkracht belangrijker is dan de functie die het bestuurslid in het college vervult en zou hierover dus geen regels willen stellen.

Ten behoeve van de samenstelling van het dagelijks bestuur stelt de Wet gemeenschappelijke regelingen kaders. De wet regelt dat het algemeen bestuur (Drechtraad) de leden van het dagelijks bestuur (Drechtstedenbestuur) *uit zijn midden* benoemt (artikel 14 Wgr). Indien de Drechtraad uit alleen raadsleden zou bestaan, impliceert dit dat ook het Drechtstedenbestuur uit raadsleden zou bestaan. Om een duale samenstelling mogelijk te maken is daarom een wat omslachtige procedure noodzakelijk. In de Drechtraad worden naast raadsleden ook één of meerdere collegeleden benoemd (artikel 9, lid 2b).

Daarmee wordt een voorziening getroffen voor de samenstelling van het Drechtstedenbestuur. Artikel 17, lid 2 regelt dat de Drechttraad in zijn eerste vergadering een formateur benoemt voor het Drechtstedenbestuur. De formateur adviseert, na overleg met de colleges, de Drechttraad zo snel mogelijk over de aanwijzing van de leden van het Drechtstedenbestuur. Het advies van de formateur wordt besproken in de Drechttraad. De Drechttraad doet een aanbeveling, van de in de Drechttraad te benoemen collegeleden, aan de betreffende gemeenteraden. De betreffende gemeenteraden wijzen de collegeleden in de Drechttraad aan (artikel 11, lid 1 en artikel 17, lid 3).

Na deze procedure kan de Drechttraad het Drechtstedenbestuur uit zijn midden aanwijzen. Het Drechtstedenbestuur bestaat uit (artikel 17, lid 1):

a. de voorzitter

b. ten minste vier en ten hoogste acht leden benoemd door de Drechttraad.

Dit zijn de collegeleden in de Drechttraad die gezamenlijk ten minste de helft van het Drechtstedenbestuur vormen (artikel 17, lid 1b). Daarnaast kunnen ook leden worden aangewezen die geen lid zijn van de Drechttraad, gemeenteraden of colleges. Gegeven het toenemende belang van regionale samenwerking zal ook de bestuurlijke inzet naar verwachting navenant groeien. De commissie Scholten is daarom ook van mening dat de formateur de ruimte moet hebben om tot een goed advies m.b.t. de samenstelling van het Drechtstedenbestuur te kunnen komen. De regeling is daarom op dit punt ook zo flexibel mogelijk gelaten. In het overleg tussen formateur en de colleges kan het benoemen van externen aan de orde zijn.

De aanbeveling van de Drechttraad over de samenstelling van het Drechtstedenbestuur is in beginsel vrij van voorwaarden. Alleen de omvang van het Drechtstedenbestuur (minimaal 4 en maximaal 8 leden exclusief de voorzitter) stelt grenzen. Er is echter (nog) één uitzondering. Artikel 45 van de gemeenschappelijke regeling regelt dat bij de eerste aanbeveling van de Drechttraad over te benoemen bestuurders de Drechttraad zorg draagt dat de aanbeveling tenminste van elk der colleges van de Drechtsteden één lid omvat. M.a.w. in de eerste aanbeveling van de Drechttraad ziet elk van de zeven colleges zich vertegenwoordigd door tenminste één collegelid.

De voorzitter van de Drechttraad en het Drechtstedenbestuur wordt benoemd door de Drechttraad (artikel 20, lid 1). Artikel 20, lid 1 verwijst ook naar artikel 9, lid 2b. Dit betekent dat de voorzitter wordt benoemd uit een van de collegeleden vanuit de gemeenten die lid zijn van de Drechttraad. Gezien de hiervoor beschreven procedure kan er even tijd zitten tussen de eerste vergadering van de Drechttraad en de benoeming van zijn voorzitter. Normaal gesproken is dit geen probleem, omdat de voorzitter aan blijft tot dat in zijn opvolging is voorzien. Dit is geregeld door de overeenkomstige toepassing van artikel 17, lid 6 op artikel 20, lid 1. Echter, bij de instelling van het openbaar lichaam Drechtsteden ontstaat wel een hiaat met betrekking tot het voorzitterschap van de eerste vergaderingen van de Drechttraad. Immers er is dan formeel nog geen voorzitter. Artikel, 20 lid 4 treft hiervoor een voorziening. Dit artikel regelt dat tot het moment waarop de voorzitter is aangewezen de vergaderingen van de Drechttraad worden voorgezeten door de burgemeester van Dordrecht.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen is geregeld dat de voorzitter van het Algemeen Bestuur dezelfde is als de voorzitter van het Dagelijks Bestuur (artikel 13, lid 9 en 14, lid 1 Wgr). De voorzitter is een van de in de Drechttraad benoemde collegeleden (art 20, lid 1 Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden). De voorzitter is dus een bestuurder, maar niet noodzakelijkerwijs een bestuurder uit de centrumstad. Tevens geeft dit artikel aan dat de voorzitter ook niet de formateur voor het Drechtstedenbestuur hoeft te zijn. Dit zijn afzonderlijke besluiten van de Drechttraad.

In het Drechtstedenbestuur heeft elk lid stemrecht. Zowel de voorzitter als de overige leden hebben een stem (artikel 18, lid 3). In de Drechttraad is dit anders. Alle *aanwezige* leden van de Drechttraad hebben stemrecht (artikel 14, lid 1 en 4). Dit impliceert dat ook de collegeleden stemrecht hebben. Bestuurders kunnen dan meestemmen over zaken waarover zij verantwoording dragen. Dit is niet in lijn met de gedachte van het duale bestuursmodel. Vooralsnog volstaat hier te melden dat dit een gevolg is van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In paragraaf 4.3 wordt hierbij nader stilgestaan. Deze paragraaf betreft de stemverhouding in de Drechttraad.

Ten slotte regelt artikel 12 de werkwijze van de Drechttraad. De Drechttraad houdt ten minste vier keer per jaar een reguliere vergadering (meer kan dus ook, minder niet). Daarmee is aangesloten bij het advies

van de commissie Scholten. Een (te) grote bestuurlijke drukte wordt hiermee voorkomen. Bovendien zijn de taken van de Drechtraad ook niet van dien aard dat een hoge vergaderfrequentie nodig is. Kaderstelling is geen dagelijkse taak. Ten behoeve van de vergaderingen van het Drechtstedenbestuur is geen minimum aantal opgenomen. In artikel 18, lid 1 staat dat het Drechtstedenbestuur zo dikwijls vergadert als de voorzitter of ten minste twee leden dit nodig oordelen.

Vervanging Drechtraad/Drechtstedenbestuur/voorzitter: artikel 20

Indien tussentijds een plaats in het Drechtstedenbestuur beschikbaar komt wijst de Drechtraad zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan. Dit is geregeld in artikel 17, lid 8. Er is dan geen rol voor de formateur. Indien tussentijds een zetel van een lid of plaatsvervangend lid van de Drechtraad beschikbaar komt, wijst de raad van de betrokken gemeente in zijn eerstvolgende vergadering een nieuw lid of plaatsvervangend lid aan (artikel 10, lid 6). Indien tussentijds de voorzitter vertrekt wordt een nieuwe voorzitter door de Drechtraad aangewezen (artikel 20, lid 1).

Een lid van de Drechtraad kan zich laten vervangen door een vaste plaatsvervanger. Artikel 10, lid 4 regelt dat raden per lid van de Drechtraad één vaste plaatsvervanger aanwijzen. Bij aanvang van het bestuurlijk experiment is over de wenselijkheid hiervan gediscussieerd. In de ontwerpversie van het Drechtraadmanifest staat dat de leden van de Drechtraad stemmen 'zonder last'. Dat betekent dat de leden van de Drechtraad in gezamenlijk overleg zelfstandig besluiten nemen. Daarom is in het ontwerp aangegeven dat leden van de Drechtraad, net als leden van de gemeenteraden, zich niet kunnen vervangen. Echter, tijdens de installatie-bijeenkomst van de Drechtraad is gevraagd dit principiële uitgangspunt te nuanceren. Een voordeel van vervanging is dat de kans dat de Drechtraad volledig aanwezig is (en dus alle stemmen gehoord en daarmee meetellen) groter wordt. Nadeel is dat de kans op ondoorbroken voortgang (continuïteit) van de discussie en de kennis kleiner wordt. Besloten is toen om in het Drechtraadmanifest de *onmogelijkheid* om Drechtraadsleden te wijzigen in de *mogelijkheid* dat een Drechtraadslid wordt vervangen door één daartoe als vaste plaatsvervanger aangewezen raadslid uit dezelfde fractie. Dit is nu geregeld. Overigens moet hierbij wel worden bedacht dat op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen de gemeenteraad een stemaanwijzing kan meegeven aan zijn vertegenwoordigers in de Drechtraad.

Artikel 17, lid 10 regelt dat een lid van het Drechtstedenbestuur, in geval van langdurige afwezigheid, kan worden vervangen door een ander lid van het Drechtstedenbestuur of door een door de Drechtraad uit zijn midden aan te wijzen lid, niet zijnde een lid van de gemeenteraad. Daarmee wordt vastgehouden aan een duale samenstelling. Dit betekent wel dat indien het plaatsvervangend lid uit het midden van de Drechtraad wordt benoemd hij of zij eerst lid wordt van de Drechtraad op grond van artikel 9, lid 2b.

De vervanging van de voorzitter is geregeld in artikel 20. De plaatsvervangend voorzitter van de Drechtraad wordt door de Drechtraad uit de raadsleden uit zijn midden aangewezen. De plaatsvervangend voorzitter van de Drechtraad is dus een raadslid (artikel 20, lid 2). De plv. voorzitter van het Drechtstedenbestuur wordt door het Drechtstedenbestuur uit zijn midden aangewezen en is dus een bestuurder of een externe.

Portefeuillehouders, bestuursteams en commissies: artikel 21 t/m 24

Het regiobestuur heeft zowel de verantwoordelijkheid voor de beleidsuitvoering na kaderstelling door de Drechtraad als voor de voorbereiding van die kaderstelling. De voorbereiding van de kaderstelling krijgt vorm in een samenspel tussen regiobestuur en adviescommissies van portefeuillehouders. De beleidsuitvoering en –voorbereiding is dus een verantwoordelijkheid van het Drechtstedenbestuur en gebeurt onder verantwoordelijkheid van portefeuillehouders uit het Drechtstedenbestuur. Een portefeuillehouder kan naar eigen behoefte voor specifieke uitvoeringsprojecten een bestuursteam samenstellen waarin de betrokken gemeentelijke portefeuillehouders zitting nemen. Deze werkwijze is geregeld in artikel 18 en 21. Artikel 18, lid 4 regelt dat het Drechtstedenbestuur de portefeuilles binnen zijn bestuur verdeelt. Artikel 21 regelt dat de uitvoering van de in het uitvoeringsprogramma (zie artikel 32) opgenomen projecten plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van een regionaal portefeuillehouder. Het tweede lid van dit artikel regelt dat de regionaal portefeuillehouder desgewenst een bestuursteam *kan* samenstellen. Het initiatief daartoe ligt bij de portefeuillehouder.

Als gevolg van de Wet Dualisering gemeentebestuur is het commissiestelsel in gemeenten gewijzigd. Eén van de belangrijkste wijzigingen betreft het aanbrengen van een expliciet onderscheid tussen diverse soorten commissies. De Gemeentewet maakt nu onderscheid tussen raadscommissies, bestuurscommissies en andere commissies. De raadscommissies hebben de commissies van advies en bijstand vervangen. De belangrijkste taak van een raadscommissie is het voorbereiden van besluitvorming van de gemeenteraad en het voeren van overleg met het college. Collegeleden en de burgemeester kunnen geen lid zijn van een raadscommissie. Een bestuurscommissie is een commissie waaraan bevoegdheden van de Drechtraad kunnen worden overgedragen. Alle drie de bestuursorganen van een gemeente (gemeenteraad, college en burgemeester) kunnen een bestuurscommissie instellen en daaraan bevoegdheden delegeren. De burgemeester en de wethouders zijn geen lid van een door de raad ingestelde bestuurscommissie. Leden van de raad zijn geen lid van een door de raad ingestelde bestuurscommissie. Ten slotte gaat het bij de overige commissies voornamelijk om adviescommissies. Raad, college en burgemeester stellen hun eigen adviescommissies in. Ook voor deze commissies geldt dat raadsleden geen zitting hebben in een commissies doe door het college is ingesteld en andersom.

In de Wet Gemeenschappelijke regelingen is het commissiestelsel niet gedualiseerd. De Wgr onderscheidt twee soorten commissies: de commissies van advies (artikel 24 Wgr) en commissies voor bepaalde belangen (artikel 25 Wgr). In beide gevallen vindt instelling plaats door een besluit van de Drechtraad. De ontwerp regeling Drechtsteden regelt de commissies in respectievelijk artikel 22 en 23.

De Wgr maakt onderscheid in *commissies van advies* van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur of de voorzitter. De commissies van advies van het dagelijks bestuur of de voorzitter worden verder onderscheiden in *vaste commissies van advies* (artikel 24, lid 2 Wgr) en *andere commissies* (artikel 24, lid 3 Wgr). De instelling van een vaste commissie van advies van het dagelijks bestuur of van de voorzitter, de regeling van haar bevoegdheden en de samenstelling geschiedt door het algemeen bestuur (artikel 24, lid 2 Wgr). De nieuwe vaste commissies voor het Drechtstedenbestuur (sociaal, fysiek en economie) zijn commissies ex artikel 24 Wgr en zouden in de nieuwe regeling dus zijn ingesteld door de Drechtraad. Dit gebeurt op voorstel van respectievelijk het dagelijks bestuur of de voorzitter. De commissies van advies van het algemeen bestuur worden eveneens ingesteld door het algemeen bestuur. Eveneens regelt dit orgaan de bevoegdheden en de samenstelling (artikel 24, lid 1 Wgr).

Artikel 22 van de regeling regelt de commissies *van advies*. In lijn met de gedachte van het duaal bestuursmodel zijn ten aanzien van de samenstelling beperkende voorwaarden opgenomen (artikel 22, leden 5 en 6). Dientengevolge kunnen collegeleden geen lid zijn van een vaste commissie van advies van het algemeen bestuur. En andersom geldt dat raadsleden geen lid kunnen zijn van een vaste commissie van advies van het dagelijks bestuur of de voorzitter. Ook in artikel 24 is sprake van adviescommissies. Dit zijn commissies die door het Drechtstedenbestuur of door de voorzitter kunnen worden ingesteld. Deze commissies hebben een ander, minder officieel karakter dan de in artikel 24 bedoelde commissies. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een jeugdtraad.

De commissies *voor bepaalde belangen* -feitelijk de in de Gemeentewet bedoelde bestuurscommissies- kunnen eveneens alleen worden ingesteld door het algemeen bestuur (lees Drechtraad). Een voorbeeld van een dergelijke commissies is de commissie Drechtsteden in de gemeenschappelijke regeling Zuid-Holland Zuid. De autonomie van de gemeenten is hier gewaarborgd. Het algemeen bestuur gaat namelijk niet over tot het instellen van een commissie voor bepaalde belangen dan nadat alle gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hiervoor toestemming hebben gegeven¹. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling (artikel 25, lid 1 Wgr). In lijn met de dualiseringsgedachte is in artikel 23, lid 5 van de regeling geregeld dat raadsleden geen lid kunnen zijn van een bestuurscommissie.

Ondersteuning Drechtraad/Drechtstedenbestuur: artikel 25 t/m 28

De Drechtsteden heeft een ambtelijke organisatie, met aan het hoofd een Drechtstedensecretaris. De Drechtstedensecretaris staat het Drechtstedenbestuur, de voorzitter en de door het Drechtstedenbestuur ingestelde commissies bij de uitoefening van hun taak terzijde en ondertekend alle uitgaande stukken. Het Drechtstedenbestuur stelt de omvang van de ambtelijke organisatie vast binnen de door de Drechtraad

---

¹ De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 25, lid 2 Wgr).

goedgekeurde begroting. Artikelen 27 tot en met 29 gaan over de ondersteuning van het Drechtstedenbestuur.

De gemeenteraad wordt ondersteund door de griffier. Logischerwijs mag worden verwacht dat ook de Drechtstraad wordt ondersteund door een Drechtraadgriffier. Echter, de Wet gemeenschappelijke regelingen staat dit niet toe. De wet verwijst namelijk naar de *oude* Gemeentewet (zie ook over delegatie taken en bevoegdheden Drechtstedenbestuur). In de *oude* Gemeentewet bestond de functie van griffier niet (alleen de secretaris). Het gevolg is dat de Drechtstraad, de voorzitter en de door de Drechtstraad ingestelde commissies terzijde worden gestaan door de Drechtstedensecretaris (artikel 25 lid 1). Bovendien worden stukken die van de Drechtstraad uitgaan mede door de Drechtstedensecretaris ondertekend (artikel 26, lid 2).

In overeenstemming met het Drechtraadmanifest is in de regeling opgenomen dat de Drechtstraad *mede* wordt ondersteund door een regiogriffie, die bestaat uit de griffiers van de gemeenteraden van de gemeenten (artikel 25, lid 2). De Drechtstraad wijst op voorstel van de voorzitter van de Drechtstraad een coördinerend griffier aan (artikel 25, lid 3). Om recht te doen aan het uitgangspunt om zoveel mogelijk dual te werken zal het Drechtstedenbestuur in een afzonderlijk mandaatbesluit bepalen dat de taken die de Drechtstedensecretaris ten behoeve van de Drechtstraad uitvoert worden gemandateerd aan de coördinerend griffier. Hierdoor treedt materieel hetzelfde effect op als in het duale model. Een daartoe strekkend voorstel wordt aan het Drechtstedenbestuur na zijn installatie voorgelegd.

4.3 De stemverhouding in de Drechtstraad en het Drechtstedenbestuur

Stemverhouding: artikel 14

De commissie Scholten adviseert in zijn rapportage een stemgewicht in te voeren in de Drechtstraad. Er moet bij de verdeling van het gewicht worden gekeken naar de grootte van de gemeenten. De Wet gemeenschappelijke regelingen stelt kaders ten aanzien van de stemverhouding. De wet staat toe dat een stemverhouding tussen de deelnemende gemeenten worden afgesproken. Het is dus mogelijk dat de ene gemeente een zwaardere stem heeft in de Drechtstraad dan de andere. De wet staat *niet* toe dat een verschillend stemgewicht wordt toegekend aan vertegenwoordigers uit *dezelfde* gemeente. Immers, de wet gaat er van uit dat de gemeentelijke vertegenwoordigers allen namens de gemeente stemmen.

Ten behoeve van het experiment Drechtsteden zijn twee varianten m.b.t. de stemverhouding aan de orde geweest. In de eerste variant, de fractievariant, wordt een stemverhouding gehanteerd gebaseerd op het aantal raadszetels van de deelnemende gemeente. Elke fractie is in de Drechtstraad vertegenwoordigd en elk lid van de Drechtstraad heeft een stemgewicht gelijk aan het aantal zetels dat de fractie in 'de eigen' gemeenteraad heeft. In de tweede variant, de kiesdelervariant, wordt een stemverhouding gehanteerd, gebaseerd op de kiesdelers van de betreffende gemeenten tijdens de laatst gehouden raadsverkiezingen.

Zoals hiervoor is gesteld is het naar de letter van de Wet gemeenschappelijke regelingen niet mogelijk een verschillend stemgewicht toe te kennen aan vertegenwoordigers uit dezelfde gemeente. In de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden is alleen een stemverhouding *tussen* gemeenten geregeld. Artikel 14, lid 2 regelt dat in de Drechtstraad een stemverhouding wordt gehanteerd, waarbij elke gemeente zoveel stemmen vertegenwoordigt als bij de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen geldig in de gemeente zijn uitgebracht. Het stemgewicht van elke gemeente wordt gedeeld door 100, waarna de uitkomst naar beneden wordt afgerond op een heel getal. In bijlage 2 is het stemgewicht voor de deelnemende gemeenten getoond. De belangrijkste reden te kiezen voor deze formule is dat zo de democratische legitimatie van besluiten van de Drechtstraad het best tot uitdrukking kan worden gebracht.

De afzonderlijke gemeenteraden kunnen met de eigen vertegenwoordiging in de Drechtstraad afspraken maken hoe het stemgewicht onderling wordt verdeeld. Feitelijk gaat het dan om een instructie aan de gemeentelijk vertegenwoordigers. Bij het bepalen van de afspraken in gemeenteraden *kan* het aantal fractiezetels van een partij in de gemeenteraad een rol spelen.

Eerder (paragraaf 4.2) is aangegeven dat conform de Wet gemeenschappelijke regelingen het algemeen bestuur het dagelijks bestuur uit zijn midden benoemt. Hierdoor was een wat omslachtige procedure noodzakelijk voor de benoeming van het Drechtstedenbestuur. Bestuurders maken dus deel uit van de

gemeentelijke vertegenwoordiging in de Drechtstraad en hebben aldus recht op een aandeel in het stemgewicht. Dit zou niet in lijn zijn met het uitgangspunt van het duale bestuursmodel. Echter, gemeenteraden *kunnen* in de aanvullende afspraken er voor kiezen het aandeel stemmen voor bestuurders te minimaliseren ten opzichte van de raadsleden. Daardoor wordt de invloed van hun stem, voor zover die wordt uitgebracht, verwaarloosbaar. Het staat de bestuurders natuurlijk ook vrij om blanco stemmen uit te brengen.

De stemverhouding in het Drechtstedenbestuur is geregeld in artikel 18. Omdat het Drechtsteden-bestuur in de eerste plaats het gezamenlijk, regionaal belang dienen is geen sprake van een verschil in stemgewicht. Artikel 18, lid 3 geeft daarom aan dat elk lid van het Drechtstedenbestuur in de vergadering een stem heeft. Ook de voorzitter stemt mee. Daarmee wordt het advies van de commissie Scholten opgevolgd.

Stemkwalificatie: artikel 14

In de inleiding van deze paragraaf is aangegeven dat de commissie Scholten adviseert een stemgewicht in de Drechtstraad in te voeren. Op het moment dat bevoegdheden (rijks, provinciale of gemeentelijke) aan de regeling worden opgedragen is een gewogen stemming van belang om de relatieve positie van de gemeenten recht te doen. Tegelijkertijd zou dit niet moeten leiden dat Dordrecht door haar inwonertal gemakkelijk een meerderheid zou kunnen organiseren.

Daarom wordt de toevoeging van een stemkwalificatie voorgesteld. Artikel 14, lid 7 regelt dat voor het tot stand komen van een beslissing vereist is dat ten minste 60% van het totaal aantal mogelijk uit te brengen stemmen vóór de beslissing stemt. In bijlage 2 is dit uitgewerkt. Dit betekent bijvoorbeeld dat de Drechtstraadsleden uit Dordrecht ten minste met twee andere gemeenten moeten samenwerken om de kwalificatie te behalen.

Bij stemming over amendementen wordt geen stemkwalificatie gehanteerd. Bij de stemming over amendementen is dit niet nodig omdat het daarin gaat om de formulering van het uiteindelijke voorstel. Volstaan kan dus worden met een meerderheid van ten minste 50% van het totaal aantal uitgebrachte stemmen. Ook dit is geregeld in artikel 14, lid 7.

Ten slotte is door de commissie Scholten opgemerkt dat de invoering van gewogen stemmen niets afdoet aan het feit dat de besluitvorming altijd consensusgedreven zal blijven.

4.4 Evaluatie (artikel 46)

In de regeling wordt een nieuwe werkwijze van Drechtstraad en Drechtstedenbestuur vastgelegd. Daarmee wordt een stap voorwaarts gezet in het proces van regionale samenwerking. De nieuwe werkwijze moet een bijdrage leveren aan het vergroten van de uitvoeringsgerichtheid, het verminderen van de bestuurlijke drukte en het meer betrekken van raadsleden bij regionale vraagstukken. De Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden treedt kort na de gemeenteraadsverkiezingen 2006 in werking. Na een periode waarin ervaring is opgedaan kan worden gekeken of de nieuwe werkwijze aan de verwachtingen/doelstellingen voldoet. Rekening houdend met eventuele wijziging van de regeling dient een dergelijke evaluatie uiterlijk in 2009 te worden gehouden. Er is dan voldoende tijd genomen om daadwerkelijk ervaring op te doen en tevens nog voldoende tijd om de regeling (op onderdelen) te wijzigen indien dit nodig blijkt. De Drechtstraad is opdrachtgever voor een evaluatie. Artikel 46 van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden regelt dit. Daar staat dat de Drechtstraad zorg draagt voor een evaluatie van de regeling in 2009. Bij deze evaluatie worden de bestuursorganen van de Drechtsteden en de deelnemers betrokken. De evaluatie wordt aan de deelnemers ter besluitvorming voorgelegd.

Bijlage 1: Varianten samenstelling Drechtraad

De commissie Scholten heeft in haar tussenrapportage van 19 april 2004 twee modellen ter bespreking voorgelegd bij de raden:

Fractiegrootte-variant:

Een eerste variant is een Drechtraad waarin alle fracties uit de onderscheiden raden door een raadslid vertegenwoordigd worden. De fracties zullen vertegenwoordigd moeten worden door gezaghebbende generalisten (omdat de Drechtraad vele beleidsterreinen zal bestrijken). De fracties kunnen dit zelf beslissen maar het zouden de fractievoorzitters kunnen zijn. In de huidige situatie zijn er 44 fracties. Een Drechtraad van zo'n omvang (net iets groter dan de raad van Dordrecht (39 zetels) lijkt aanvaardbaar. Daarmee wordt uitdrukkelijk opengelaten volgens welk organisatieprincipe (politiek of gemeentelijk) de Drechtraad wil gaan functioneren. De aldus in de Drechtraad vertegenwoordigde fracties kunnen er immers zelf voor kiezen om zich op politieke of op gemeentelijke basis te organiseren en dat kan zelfs van onderwerp tot onderwerp (afhankelijk van de belangen) variëren. Het ontstaan van contacten tussen fracties van dezelfde of vergelijkbare politieke signatuur lijkt wel in de rede te liggen. Dit wordt echter niet formeel georganiseerd. Het principe van verlengd lokaal bestuur gaat overigens uit van de gemeenten als basiseenheid van de samenwerking.

Vertegenwoordigingsvariant:

Een andere variant is een Drechtraad met 4 afgevaardigden per gemeente in de Drechtraad, ook hier geldt dat dit fractievoorzitters zouden kunnen zijn maar dat is aan de raden zelf. Deze leden zijn voor de gemeenten aanspreekbaar op hun functioneren en de opstelling die zij kiezen in de Drechtraad. Om te voorkomen dat fracties niet kunnen spreken in de Drechtraad doordat ze daar niet vertegenwoordigd zijn kan het spreekrecht voor de fractievoorzitters van deze partijen open worden gesteld. Naast het feit dat aan eenieder recht wordt gedaan zijn op deze manier voldoende leden van iedere gemeente aanwezig om draagvlak te garanderen én worden de verschillende politieke stromingen gerepresenteerd. Ook hier zal eventuele politieke fractievorming door de politieke partijen zelf moeten worden georganiseerd. Het past niet dit in de regeling vast te leggen, bovendien gaat het in eerste instantie om de gemeenten die samenwerken en dus hun belangen naar voren moeten brengen (conform het principe van verlengd lokaal bestuur).

De voor- en nadelen van beide varianten zijn in de onderstaande tabel samengevat:

	Voordeel	Nadeel
Fractievariant	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het hele politieke spectrum is vertegenwoordigd. 2. Meer draagvlak. 3. Meer vrijheid voor raden en fracties.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Risico dat er (te) veel leden komen. 2. Eenmansfracties zouden wellicht te veel zeggenschap krijgen. 3. Ontstaan politieke drukte.
Vertegenwoordigingsvariant	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beperkt aantal leden Drechtraad. 2. Voorkomt politieke drukte.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neiging meer voor het lokaal belang te gaan. 2. Noodzaak van gemeentelijk vooroverleg door selectieve vertegenwoordiging.

Bijlage 2 Stemverhouding in de Drechtraad

Overzicht van aantal stemmen per gemeente op basis van artikel 14 lid 2 GrD:

“In de Drechtraad wordt een stemverhouding gehanteerd, waarbij vanuit elke gemeente zoveel stemmen worden uitgebracht als bij de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen geldig in de gemeente zijn uitgebracht gedeeld door 100”

Gemeente	Aantal geldig uitgebrachte stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen in 2002 gedeeld door 100	Aandeel in procenten
Alblasserdam	$8579/100 = \mathbf{86}$	7.7%
Dordrecht	$44185/100 = \mathbf{442}$	39.6%
's-Gravendeel	$4256/100 = \mathbf{43}$	3.9%
Hendrik-Ido-Ambacht	$10307/100 = \mathbf{103}$	9.2%
Papendrecht	$14158/100 = \mathbf{142}$	12.7%
Sliedrecht	$12123/100 = \mathbf{121}$	10.8%
Zwijndrecht	$17895/100 = \mathbf{179}$	16.0%
Totaal	1116	100%